

Asia: VN/14348/2024

Lausuntopyyntö luonnoksesta valtioneuvoston asetukseksi sosiaali- ja terveydenhuollon asiakasmaksuista annetun asetuksen muuttamisesta

Lausunnonantajan lausunto

Lausuntonne asiakasmaksuasetuksen muutoksista

Asiakasmaksuasetukseen esitettävän muutoksen mukaisesti korotukset kohdistuisivat erikoissairaanhoidon lisäksi kaikkiin perusterveydenhuollon maksuihin, mukaan lukien suun terveydenhuollon maksut, kuitenkin hallitusohjelmassa ja kehysriihessä sovitusti erikoissairaanhoidon painottaen. Perusterveydenhuollon maksuja korotettaisiin pääsääntöisesti 22,5 prosentilla ja erikoissairaanhoidon maksuja pääsääntöisesti 45 prosentilla. Korotukset tulisivat voimaan vuoden 2025 alusta.

Korotukset eivät kuitenkaan koskisi asiakasmaksulaissa säädettyä maksukattoa, maksua käyttämättä ja peruuttamatta jätetystä palvelusta, maksuttomiksi säädettyjä palveluja tai sellaisia asiakasmaksuja, jotka määräytyvät maksukyvyin ja perhesuhteiden mukaan.

Terveydenhuollon maksukaton säilyessä aiemmalla tasolla, maksukatto tulee leikkaamaan korotettujen maksujen perusteella arvioitua lisätulokertymää merkittävästi, etenkin, kun suun terveydenhuollon palvelut ja erikoissairaanhoidon suunniteltu merkittävä maksujen korotus nopeuttaa maksukaton kertymistä. Maksukaton täytyessä maksukaton piiriin kuuluvia maksuja ei voida enää periä tai peritään lakiin ja asetukseen perustuvia matalampia asiakasmaksuja. Tästä syystä maksukaton nopeampi täytyminen rajoittaa maksukertymän kasvua.

Vantaan ja Keravan hyvinvointialueen perinnässä olevien myyntisaamisten määrä tilanteessa 2.8.2024 on yli kaksi miljoonaa euroa. Perittävänä olevat myyntisaamiset muodostuvat pääosin asiakasmaksuista, joista merkittävin euromääräinen osuus (30 %) on suun terveydenhuollon maksujen. Tähän perustuen arvioimme, että asiakasmaksujen korottamisen vaikutus tulokertymään on vähäinen. Myös luottotappioiden lisääntyminen on vaarana.

Perinnässä olevasta asiakasmaksulaskuvolyymista yli 50% on syntynyt jo vuoden 2023 aikana, vaikka ensimmäiset merkittävät tasokorotukset asiakasmaksuihin tulivat hyvinvointialueellamme voimaan vasta 1.1.2024.

Tästä syystä Vantaan ja Keravan hyvinvointialue ennakoi, että maksujen korotuksilla ei ole erityistä vaikutusta rahoitustarpeen hillinnän näkökulmasta. Mikäli korotuksiin päädytään, tulisi kehittää Kelan kanssa vähävaraisten asiakasryhmien maksujen käsittelyn ja korvaamisen perustoimeentulotuesta, automatisointia.

Lausuntonne todistuksista ja lausunnoista perittävistä asiakasmaksuista.

Huom! tämä kysymys on osoitettu ensisijaisesti hyvinvointialueille. Todistuksista ja lausunnoista perittävien asiakasmaksujen jatkovalmistelua varten hyvinvointialueita pyydetään tuottamaan valmistelun tueksi tietoa hyvinvointialueen antamien todistusten ja lausuntojen määristä sekä niistä saatavista asiakasmaksutuloista. Samalla mahdollisuuksien mukaan pyydämme tietoa alla olevasti eriteltynä:

- Lääkäriinlausunnot ajokorttia varten
- Lääkäriinlausunnot aselupaa varten
- Muut säädöspohjaiset lausunnot ja todistukset (jos tieto jo koottuna)
- Muut (ei-säädöspohjaiset) todistukset (jos tieto jo koottuna).

Lisäksi hyvinvointialueita pyydetään arvioimaan todistuksista ja lausunnoista perittävän asiakasmaksun nykyisen enimmäismäärän suhdetta todistusten/lausuntojen tuottamisen kustannuksiin (maksujen kustannusvastaavuus).

Tietoa tarvitaan, jotta todistuksista ja lausunnoista perittävän maksun enimmäismäärään valmisteltavan korotuksen vaikutukset hyvinvointialueen rahoitukseen voidaan arvioida hyvinvointialueiden rahoituksen turvaavalla tavalla.

Vantaan ja Keravan hyvinvointialueella lääkäriinlausuntoja ajokorttia varten on tehty alkuvuonna 2024 n. 1500 kpl (asiakasmaksutulo n 100.000 euroa) eli arvioitu määrä vuositasolla noin 3000 kpl (200.000 euroa) ja muita todistuksia ja lausuntoja yhteensä noin 50 kpl (vuositaso 100 kpl) eli vuositasolla n. 5.000 euroa.

Perittävä asiakasmaksu lääkäriinlausunnoista ja todistuksista ei kata tuottamiskustannusta täysin.

Heinikainen Hanna
3221356-1